

[Edel Saunte.]

ning, og at vi udvider undervisningspligten, er de ændringsforslag, vi har stillet til bestemmelserne om centralnævnet, hvorefter centralnævnet tillige får til opgave at være appellinstans i tilfælde af, at der anvendes tvang ved undervisning eller uddannelse.

Spørgsmålet om undervisningen og hvorledes undervisningen skal ydes har været genstand for megen diskussion og underkastet megen tvivl. Resultatet er blevet, at undervisningen af de åndssvage forbliver under åndssvageforsorgen og dermed under socialministeriet. Der har fra mange sider været ønske om, at alt hvad der kan kaldes undervisning skulle overgå til undervisningsministeriet, men der har ligesom i kommissionen lydt stærke røster for, at man skulle lade det blive under socialministeriet. Af to grunde. Dels fordi undervisningen er så varieret, fordi den svinger stærkt mellem egentlig undervisning og oplæring, og fordi undervisning og oplæring gang på gang må afbrydes af behandling, dels fordi størstedelen af disse børn og unge har brug for, at der stadig er specialister, læger og psykologer, som er i stand til at følge deres udvikling og gribe ind på det rigtige tidspunkt. Det er dog det samlede udvalgs opfattelse, at det vil være af største betydning, at socialministeriet og undervisningsministeriet på dette område har det bedst mulige samarbejde, og specielt er vi interesseret i, at det samarbejde, som allerede er i fuld gang mellem forsorgen og skolekonsulenterne rundt omkring i landet, udbygges og uddybes, at det heller ikke, når det gælder undervisningsplaner, bliver således, at der forekommer vanskeligheder og forskelligheder af urimelig karakter mellem den undervisning, der ydes de lettere debile, og den undervisning, der ydes ved særundervisningen inden for folkeskolen.

Vi håber, at samarbejdet mellem de to ministerier og samarbejdet mellem forsorgen og de forskellige skolemyndigheder vil udvikle sig og blive uddybet, således at man en dag kan sige, at det er fuldstændig ligegyldigt for det enkelte barn og de enkelte forældre, om denne undervisning er ydet af den ene eller af den anden.

Det har også med hensyn til undervis-

ning været drøftet meget energisk, hvorvidt private og kommuner burde kunne oprette skoler, og videre, om der fra privat side skulle kunne oprettes institutioner. Man har i udvalget været enig om, at det er lykkeligt, at så mange mennesker som muligt interesserer sig for disse personer, som man kan sige til en vis grad har været samfundets stedbørn, at så mange som muligt er parat til at ofre kræfter og penge på, at disse får den optimale uddannelse, undervisning og pasning. Udvalget har derfor i ændringsforslag nr. 14 stillet forslag om, at kommunale og private institutioner og skoler kan oprettes med støtte fra staten, såvel til oprettelse som til driften. Det er en selvfølge, at disse institutioner, hvad enten det drejer sig om skoler eller andre former for oplæring, må arbejde i nær kontakt med socialministeriet og dermed også i nær kontakt med forsorgen, og at hele arbejdets tilrettelægning naturligt må være under tilsyn af socialministeriet, samt at socialministeriet må være berettiget til at delegere sin tilsynsmyndighed til den, ministeriet måtte mene det rigtigt at delegere den til.

Vi tror og håber, at de røster, der har været fremme om, at undervisningen af de åndssvage skulle foregå gennem kommunerne, under det kommunale skolevæsen, vil være medvirkende til, at vi får et rimeligt antal af sådanne kommunale og måske private institutioner, der kan gå foran i arbejdet. Der er jo ingen tvivl om, at nogle af de nye tanker inden for f. eks. børneforsorgen har rod i private institutioner, har vist deres levedygtighed og kraft inden for sådanne private institutioner, og at disse forsøgsinstitutioner har påvirket hele den offentlige forsorg. Vi kan jo håbe, at nogle af disse institutioner på samme måde vil være fornyelseskilder for den offentlige forsorg, selv om jeg ikke på nogen måde dermed vil antyde, at den offentlige forsorg har sovet og ikke foretaget forsøg, for jeg tror, at vi, der har været rundt og set nogle af disse institutioner, alle har været klar over, at der også inden for de nu eksisterende forsorgsinstitutioner foretages undersøgelser og forsøg.

Vi har videre ønsket at være sikre på, at de åndssvage fik beskikket værge, og